

OTSUS

27.06.2025 nr 7-10/2025-011

Elering AS elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimuste peatükkide 1-4, punktide 5.1, 6.1 ja lisa 2 kohase liitumislepingu, välja arvatud liitumislepingu lisade 1, 2, 3 ja 4, muudatuste kooskõlastamise kohta

1. Haldusmenetluse alustamine

Elektrituruseaduse (ELTS) § 93 lg 6 p 6 ja ELTS § 73 lg 1 kohaselt kooskõlastab Konkurentsiamet võrguettevõtjale võrguteenuse osutamise tüüptingimused.

ELTS § 73 lg 2 sätestab, et Konkurentsiamet ei kooskõlasta tüüptingimusi, kui nende sisu ei vasta võrgutase kooskõlastamise aluseks olnud võrguettevõtja või võrguteenuste kasutaja õiguste või kohustuste tasakaalule või kui tüüptingimus kahjustab teist poolt ebamõistlikult võlaõigusseaduse (VÕS) tähenduses.

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 14 lg 1 alusel esitatakse haldusmenetluse algatamiseks haldusorganile vabas vormis avaldus.

29.05.2025 registreeriti Konkurentsiametis Elering AS (edaspidi *Elering*) taotlus elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimuste (edaspidi ka *liitumislepingu tüüptingimused* ja *Tüüptingimused*) muudatuste kooskõlastamiseks. Elering palus Konkurentsiametil kooskõlastada „Elering AS elektri põhivõrguga liitumise tingimused“ ja sellega seotud liitumislepingu tüüpvormi, jättes kooskõlastatavast mahust välja:

- a. liitumistingimuste punkti 4.4.7.2.1;
- b. liitumistingimuste peatüki 5 punktid 5.2 kuni 5.5 (kooskõlastatavaks osaks jääb punkt 5.1);
- c. liitumistingimuste peatüki 6 punktid 6.2 ja 6.3 (kooskõlastatavaks osaks jääb punkt 6.1);
- d. liitumislepingu lisad nr 1, 2, 3 ja 4.

09.06.2025 e-kirjas osundas amet kooskõlastatavates dokumentides tuvastatud puudustele.

13.06.2025 saatis Elering Konkurentsiametile parandatud dokumendid koos kommentaaride vastustega. Elering nõustus Konkurentsiameti poolt esitatud muudatusettepanekutega ning viis sisse vastavad parandused viisil, et muudatused oleks nähtavad. E-kirja juurde olid lisatud kooskõlastatavate dokumentide puhtad versioonid.

20.06.2026 esitas Elering parandatud ja lõpliku versiooni Tüüptingimuste (vt Lisa 1) ja sellega seotud liitumislepingu tüüpvormi kooskõlastamiseks (vt Lisa 2).

Amet asus menetlema Eleringi taotlust tema 20.06.2025 kirjas esitatud mahus ja ulatuses (st kooskõlastamisest olid välja jäetud lisa 2 kohase liitumislepingu lisade 1, 2 3 ja 4 muudatused).

2. Menetlusosalised

Elering AS, aadress: Kadaka tee 42, 12945 Tallinn, äriregistrikood: 11022625, e-post: info@elering.ee.

3. Asjaolud ja menetluse käik

Enne Konkurentsiametile kooskõlastamistaotluse esitamist viis Elering läbi järgmised toimingud (kokkuvõtvalt):

21.02.2025 pöördumises Konkurentsiameti ja teadaolevate turuosaliste poole märkis Elering, et soovib tagasisidet Eleringi elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimuste ja liitumislepingu tüüpvormi osas. Elering lisas, et avalikult konsulteeritavate liitumislepingu tüüptingimuste ja liitumislepingu tüüpvormi puhul on tegemist Eleringi poolt kehtivate muudetavate liitumistingimustega, mis ei ole veel kehtestatud, kuid mille suhtes on Konkurentsiamet aastal 2024 läbi viinud avaliku konsultatsiooni ning kooskõlastamine on lõpufaasis. Konsulteeritavad liitumislepingu tüüptingimused ja tüüplepingu vorm on koostatud lähtuvalt Kliimaministeeriumi poolt Riigikogule esitatud ELTS muutmise eelnõust (556 SE), millega riik muudab oluliselt hetkel kehtivat elektri põhivõrguga ühendamise tasu süsteemi ja selle kujundamise põhimõtteid. Uue liitumistasu kontseptsiooni kohaselt hakkavad kõik liitujad maksma hinnakirja alusel fikseeritud tasu, mille peamisteks komponentideks on tootmisuunalisel liitumisel võrgutugevduskulude eest tasutav võrgutugevdustasu ja võrguühendustasu, mis on liitumiseks vajalike alajaamatööde maksumus. Sellest tulenevalt tuleb muuta ka liitumistingimustes põhivõrguga liitumise üldpõhimõtteid. Fikseeritud liitumistasu süsteem võimaldab potentsiaalsetel tootjatel ja tarbijatel oma elektrivõrguga liitumisega seotud kulusid ette prognoosida ning muudab seeläbi arendustegevuse lihtsamaks. Liitumistingimuste muudatused kehtestatakse koos „Elering AS liitumistasu ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika“ muudatustega, mille muutmiseks Elering viis läbi avaliku konsultatsiooni algusega 30.01.2025 kuni 20.02.2025 (muudetud metoodika on kättesaadav: <https://elering.ee/loppenud-konsultatsioonid#tab2267>). Elering palus turuosalistel avaldada oma arvamust hiljemalt 14. märtsiks 2025, e-posti aadressile: kliendihaldur@elering.ee

10.04.2025 esitas Elering Konkurentsiametile ja teadaolevatele turuosalistele tagasiside, milles juhtis tähelepanu, et Elering algatas 21.02.2025 avaliku konsultatsiooni „Elering AS elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimuste ja liitumislepingu tüüpvormi muudatuste“ konsulteerimiseks turuosalistega, paludes arvamused esitada hiljemalt 14.03.2025. Elering kinnitas, et avaliku konsultatsiooni raames esitas Eleringile tagasiside neli turuosalist, lisades oma kirjale ka ülevaade avaliku konsultatsiooni raames esitatud tagasisidest ja Eleringi vastustest koos liitumistingimuste ja liitumislepingu kõige uuemate versioonidega. Samuti on failid kättesaadavad ka Eleringi veebilehel: <https://elering.ee/node/2281>.

29.05.2025 Konkurentsiametis registreeritud kooskõlastamistaotluses märkis Elering, et Eesti Vabariik on energiamajanduse korralduse seaduse §-s 32¹ sätestanud riikliku taastuvenergia eesmärgi aastaks 2030 toota Eestis sama palju taastuvelektrit, kui kohapeal aastases arvestuses tarbime. Eesmärgi täitmiseks võttis Riigikogu vastu ELTS muutmise eelnõu (556 SE), millega riik muudab oluliselt hetkel kehtivat elektri põhivõrguga ühendamise tasu süsteemi ja selle kujundamise põhimõtteid.

Vabariigi President kuulutas ELTS-i muudatuse välja 22.05.2025 ning see avaldatakse Eleringile teadaolevalt Riigi Teatajas 03.06.2025. ELTS-i muudatusega kehtestatud liitumistasu kontseptsiooni kohaselt hakkavad liitujad maksma fikseeritud liitumistasu Eleringi

poolt kehtestatud hinnakirja alusel, mille peamisteks komponentideks on tootmisuunalisel liitumisel võrgutugevduskulude eest tasutav võrgutugevdustasu ja kõikidele liitumistele kohalduv võrguühendustasu. Fikseeritud liitumistasu süsteem võimaldab potentsiaalsetel tootjatel ja tarbijatel oma elektrivõrguga liitumisega seotud kulusid ette prognoosida ning muudab seeläbi arendustegevuse lihtsamaks ning ette planeeritavamaks.

Välja kuulutatud eelnõu kohaselt rakendatakse põhivõrgus uut tasusüsteemi 30 päeva möödudes alates põhivõrguettevõtja liitumistasu hinnakirja avalikustamisest Eleringi veebilehel. Hinnakirja avaldamise eelduseks on omakorda eelnevalt viidatud põhimõttele järgiva „Elering AS liitumistasu ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika“ (edaspidi: metoodika) kooskõlastamine Konkurentsiameti poolt. Samuti on liitumismenetluste korrektse läbiviimise eelduseks senise liitumisprotsessi ümberkujundamine, mis tingib ka dokumendi „Elering AS elektri põhivõrguga liitumise tüüptingimused“ muudatuste kiirema kooskõlastusmenetluse.

Elering tõi välja, et 01.11.2024 tutvustas Konkurentsiameti esindajatele Eleringi elektrivõrgu arengukava ning mh selgitas sellega seonduva metoodika muutmisel kiirema kooskõlastuse menetluse läbiviimise vajadust. Elering rõhutas, et Eesti Vabariigi 2030. aasta taastuvelektri tootmise eesmärgi saavutamiseks on oluline rakendada uut liitumiste kontseptsiooni ning sellekohast metoodikat esimesel võimalusel pärast ELTS-i muudatuste jõustumist. Samuti on turuosalisel indikeerinud hinnakirja avaldamise vajadust selliselt, mis võimaldab liitumistasu suurust arvesse võttes esitada pakkumisi Eleringi poolt välja kuulutanud sagedusreservide hankele (pakkumuste esitamise tähtaeg juuli 2025) ja taastuvelektri vähempakkumisele (august 2025). Eeltoodud tähtaegu ja ELTS-i jõustumise reegleid (seadus jõustub põhivõrgu uue liitumistasu süsteemi osas hinnakirja avaldamisest 30 päeva jooksul) arvesse võttes, on turuosaliste vaates oluline avaldada elektrivõrgu liitumistasu hinnakiri vähemalt enne sagedusreservide hankele pakkumuste esitamise tähtaega. Seetõttu on äärmiselt oluline, et Konkurentsiamet kooskõlastaks metoodika ja liitumistingimused hiljemalt juunis 2025.

Toodud kokkuleppele tuginedes esitas Elering Konkurentsiametile 15.04.2025 kirjaga nr 1.1- 11/2025/344 taotluse liitumistingimuste ning metoodika eelmenetlemiseks. Esitatud metoodika ja liitumistingimuste dokumentide osas on Eleringi poolt läbi viidud avalik konsultatsioon ning esitatud dokumendid olid täiendatud lähtuvalt turuosaliste ettepanekutest, mida Elering oma 15.04.2025 kirjas nr 1.1-11/2025/344 ning sellega kaasas olnud lisades täpsemalt kajastas. Konkurentsiameti poolt on viidatud dokumendid eelmenetluse käigus läbi vaadatud, kommenteeritud Konkurentsiameti ja Eleringi esindajate vahel 14.05.2025 toimunud koosolekul ning Konkurentsiameti muudatusettepanekutega Eleringile edastatud 15.05.2025. 29.05.2025 kooskõlastustaotluse lisadena olid kaasas liitumistingimuste ning metoodika versioonid, milles on sisse viidud muudatused lähtudes Konkurentsiameti 15.05.2025 esitatud muudatusettepanekutest.

Elering rõhutas, et Konkurentsiametile eelmenetluseks esitatud 15.04.2025 seisuga eelnõu 556 SE ja kooskõlastamistaotluse esitamise ajaks jõustunud eelnõu 556 SE versioonide osas ei ole toimunud liitumistasude regulatsioonide osas sisulisi muutusi.

Liitumistingimuste põhiosast ja selle lisadest on eraldatud klientide ja Eleringi elektripaigaldistele kohalduvad tehnilised nõuded, mille määramine on Vabariigi Valitsuse 14.02.2019 määruse nr 10 elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri (edaspidi: EsT VE) § 19 lg 5 kohaselt Eleringi pädevuses ning mida Konkurentsiamet sarnaselt varasema praktikaga ei pea kooskõlastama. Viidatud dokumentide osas viis Elering sarnaselt varasemale praktikale läbi

avaliku konsultatsiooni, et tagada kõikide uuenduste osas Eleringi klientide ja sidusrühmade kaasamine.

Konkurentsiameti poolt mittekooskõlastatavad dokumendid ja juhendid:

- i. Elering AS elektri põhivõrguga liitumise lisateenuste tingimused (täiendavaid muudatusi võrreldes kehtiva dokumendiga ei teostatud);
- ii. Liitumistingimuste juhend „Kliendi elektripaigaldise tehnilised nõuded“;
- iii. Liitumistingimuste juhend „Kliendi elektripaigaldisega seotud andmevahetuse nõuded“;
- iv. Liitumistingimuste juhend „Kliendi elektriosa projekti koostamise ja modelleerimise nõuded“;
- v. Liitumistingimuste juhend „Kliendi tootismooduli katsetamise ja katsekava koostamise nõuded“;
- vi. Liitumistingimuste juhend „Põhivõrguettevõtja elektripaigaldiste tehnilised põhimõtted ja lahendused“.

Eelnevast tulenevalt ja arvestades ELTS § 73 lg-t 1 ja § 93 lg 6 p-i 6, palus Elering Konkurentsiametil kooskõlastada Eleringi elektri põhivõrguga liitumislepingu tüüptingimused koos liitumislepingu tüüpvormiga, jättes kooskõlastatavast mahust välja:

- a. liitumistingimuste punkti 4.4.7.2.1;
- b. liitumistingimuste peatüki 5 punktid 5.2 kuni 5.5 (kooskõlastatavaks osaks jääb punkt 5.1);
- c. liitumistingimuste peatüki 6 punktid 6.2 ja 6.3 (kooskõlastatavaks osaks jääb punkt 6.1);
- d. liitumislepingu lisad nr 1, 2, 3 ja 4.;

Elering palus Konkurentsiametil kooskõlastusmenetlus läbi viia, arvestades läbi viidud avalikku konsultatsiooni, mille raames muudeti viidatud dokumente lähtuvalt turuosaliste tagasisidest, ning Konkurentsiameti eelmenetluse käigus esitatud muudatusettepanekuid.

09.06.2025 e-kirjas Eleringile märkis amet, et on esmase läbivaatuse käigus tuvastanud mõned puudused ning esitas liitumislepingu tüüptingimuste ja liitumislepingu tüüpvormi osas omapoolsed ettepanekud. Amet soovis, et Elering vaataks ameti ettepanekud läbi ja annaks tagasisidet. Amet märkis, et ei välista, et menetluse käigus võib tekkida täpsustavaid küsimusi, mispuhul pöörduakse uuesti.

13.06.2025 e-kirjas märkis Elering, et on ameti märkused läbi vaadanud ning lisanud omapoolsed vastused ja kommentaarid.

19.06.2025 e-kirjas Eleringile märkis amet, et tuvastas Eleringi 13.06.2025 e-kirjas esitatud dokumentides marginaalseid puudusi. Amet palus esitada kooskõlastamiseks dokumendid, millest puudused on eemaldatud.

20.06.2025 esitas Elering ametile kooskõlastamiseks dokumentide (vt Lisa 1 ja 2) lõplikud versioonid. Elering märkis, vastavalt ameti ettepanekule viidi tüüptingimustes sisse pealkirja muudatus ning Tüüptingimuste punkti 2.4.9 järelt on kustutatud tühi rida. Liitumislepingu tüüpvormi lisades 2 ja 3 asendati arvuna toodud projekti juhtimistasu suurus sõnadega "protsendimäär etapi maksumusest vastavalt hinnakirjale".

4. Kooskõlastustaotluse lahendamine

Konkurentsiamet käsitles Eleringi poolt esitatud taotlust vastavalt selles esitatule. Lähtuvalt eeltoodust kooskõlastab amet Tüüptingimuste peatükkide 1-4, punktide 5.1, 6.1 ja lisa 2 kohase liitumislepingu muudatused, välja arvatud liitumislepingu lisade 1, 2, 3 ja 4 (edaspidi *Tüüpvorm*) muudatused, mille kooskõlastamist on Elering 20.06.2025 taotlenud.

Alljärgnevalt on välja toodud kooskõlastamise alla kuuluvate Tüüptingimuste ja Tüüpvormi punktide äramärkimist väärivad muudatused koos seda puudutavate Konkurentsiameti seisukohtadega.

4.1. Tüüptingimuste punkt 2.2.1.2 ning punktid 2.3.1.2 ja 2.3.1.3

Tüüptingimuste punkte 2.2.1. ja 2.3.1 muudeti¹ järgmises sõnastuses:

„2.2.1. Pärast liitumistaotluse vastuvõtmist esitab põhivõrguettevõtja kliendile üheksakümne (90) päeva jooksul (kui ei ole kokku lepitud teisiti) liitumistingimuste lisas 2 toodud liitumislepingu tüüpvormi kohase liitumislepingu pakkumise, mis sisaldab muuhulgas:

2.2.1.2 liitumistasu või liitumistingimuste muutmise tasu fikseeritud ja prognoositud kulupõhiste komponentide suurust ja selle tasu maksmise tingimusi ning tasu kujunemise kalkulatsiooni;“

„2.3.1. Täpsem liitumistasu koosseis ja liitumistasu maksegraafik selgub liitumislepingus ja sõltub konkreetsetest liitumisega seotud asjaoludest ning võib koosneda järgmistest komponentidest:

2.3.1.2. võrgutugevdustasu;

2.3.1.3. võrguühendustasu;“

Osundatud Tüüptingimuste punktid reguleerivad liitumistasu fikseeritud komponentide (mh võrgutugevdustasu ja võrguühendustasu) kaasamist summaarse liitumistasu osana. Nimetatud muudatuse tingis ELTS-i asjakohaste sätete muudatus.

ELTS § 72 lg 6³ sätestab, et põhivõrguga ühendamisel võib liitumistasu koosneda kulupõhisest hinnast, liitumistasu fikseeritud määra, mida arvestatakse eurodes ühe megavoltampri kohta (edaspidi *võrgutugevdustasu*), põhivõrguettevõtja hinnakirjas fikseeritud kulukomponentidel põhinevatest võrguühenduse rajamiseks vajalike alajaamatööde kuludest (edaspidi *võrguühendustasu*) ning menetlus-, toimingu- ja projektijuhtimistasust või muust tasust, kui see on ELTS § 73 lõikes 1 nimetatud metoodika alusel ette nähtud. Põhivõrguga ühendamise liitumistasu maksmise ja selle kujunemise täpsemad tingimused sätestatakse ELTS § 42 lõike 3 alusel kehtestatud määru.

Konkurentsiameti poolt kooskõlastatav ELTS § 73 lõikes 1 nimetatud metoodika (Eleringi elektri põhivõrguga liitumismetoodika) näeb ette Tüüptingimuste p 2.2.1.2 kohaste fikseeritud kulupõhiste komponentide: *võrgutugevdustasu* (Tüüptingimuste p 2.3.1.2) ja *võrguühendustasu* (Tüüptingimuste p 2.3.1.3) sisaldumise liitumistasu koosseisus.

Konkurentsiamet peab põhjendatuks, et Elering kohaldab ELTS § 72 lg-s 6³ sätestatud tasuliike.

Konkurentsiameti hinnangul ei ole Tüüptingimuste punkt 2.2.1.2 ning punktid 2.3.1.2 ja 2.3.1.3 vastuolus ELTS-s sätetega, mistõttu peab Konkurentsiamet nimetatud muudatust põhjendatuks.

¹ Siin ja edaspidi: alla joonitud osa tähistab juurde lisatud ja läbikriipsutatud osa tähistab kustutatud tekstiosa.

4.2. Tüüptingimuste punkt 2.4.9

Tüüptingimusi täiendati punktiga 2.4.9 ja selle alampunkte sõnastuses:

„2.4.9. Põhivõrguettevõtja tagab kliendile ülekandevõrgu läbilaskevõime liitumislepingulise liitumisvõimsuse ulatuses liitumislepingus sätestatud tähtaja jooksul. Tähtaja määramisel lähtub võrguettevõtja järgnevalt:

2.4.9.1. uute parameetritega ülekandevõrgu läbilaskevõime analüüsisist ja võrguühenduse rajamiseks vajalike tööde mahtudest;

2.4.9.2. analüüsi tulemustest lähtuvalt määratakse liitumislepingu täitmise tähtaeg vastavalt täiendavate elektripaigaldiste ehitamise ajakulule..“

EsT VE § 20 lg 1 p 3 sätestab, et elektripaigaldisele uue võrguühenduse loomiseks või toimiva võrguühenduse tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks väljastab võrguettevõtja taotluse alusel lepingupakkumise, mis sisaldab uue võrguühenduse loomise või tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tähtaega.

Konkurentsiamet on seisukohal, et Tüüptingimuste punkt 2.4.9 on kooskõlas EsT VE § 20 lg 1 p-s 3 sätestatud põhimõtetega. Samuti on Elering kirjeldanud, millistest põhimõtetest tähtaja määratlemisel lähtutakse.

Konkurentsiamet peab Tüüptingimuste täiendamist punktiga 2.4.9 ja selle alampunktidega põhjendatuks.

4.3. Tüüpvormi punkt 3.1

Elering on lisanud Tüüpvormi punkti 3.1 sõnastuses:

„3.1 Liitumislepingu täitmisel tasub klient liitumistasu vastavalt põhivõrguettevõtja hinnakirjale ja liitumistasu, mis põhineb kulupõhisel komponendil, kui selle näeb ette liitumislepingu lisa nr 2. Hinnakiri avaldatakse põhivõrguettevõtja veebilehel. Liitumistasu tasumise maksegraafikute ja tasumise tähtaegade määramisel lähtutakse määrusest „Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri“ ja liitumistingimustest. Liitumistasu täpsem suurus on kokku lepitud liitumislepingu lisas nr 2.“

Elering on eemaldanud nii Tüüptingimustest kui ka Tüüpvormist liitumistasu komponentide (mh projektijuhtimistasu, menetlustasu, toimingutasu) arvulised suurused, lisades selgituseks viited Eleringi asjakohasele hinnakirjale. Samuti osundab Elering, et liitumistasu tasumise maksegraafikute ja tasumise tähtaegade määramisel lähtutakse EsT VE-st.

EsT VE § 21 lg 2 näeb ette, et turuosalise ja põhivõrguettevõtja sõlmitud liitumislepingu osamakset jagunevad järgmiselt, kui ei ole kokku lepitud teisiti:

- 1) esimene osamakse on 20% liitumislepingus ette nähtud esialgsest tasust;
- 2) teine osamakse on 50% liitumislepingus ette nähtud esialgsest liitumistasust;
- 3) kolmas osamakse moodustab ülejäänud osa tegelikest kuludest, millest on maha arvatud punktide 1 ja 2 kohaselt tasutud summad.

EsT VE § 21 lg 3 näeb ette, et lõike 2 punktis 1 nimetatud osamakse tasub turuosaline liitumislepingu sõlmimisest alates 60 päeva jooksul ning punktide 2 ja 3 kohased osamakset arve saamisest alates 45 päeva jooksul, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

EsT VE § 21 lg 4 näeb ette, et lõike 2 punkti 2 kohase arve esitab võrguettevõtja hanke võitja väljakuulutamisest alates 20 päeva jooksul ja punkti 3 kohase arve esitab põhivõrguettevõtja liitumispunkti valmimisest alates 30 päeva jooksul, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Seega on seadusandja üheselt ette näinud, et pooled võivad kokku leppida teisiti.

Konkurentsiamet on seisukohal, et Tüüpvormi punkti 3.1 lisamine on põhjendatud ja selles puudub vastuolu EsT VE § 21 lg-s 2, 3 ja 4 sätestatud põhimõtetega.

4.4. Tüüpvormi lisad

Konkurentsiamet selgitab, et amet Tüüpvormi lisasid ei kooskõlasta, kuna neis osundatud asjaoludes tuleb pooltel kokku leppida nagu näeb ette ka Tüüpvormi p 3.1. Turuosaliste tagasisidest tulenevalt peab amet aga oluliseks välja tuua järgmist.

Eleringil on õigus esitada liitumislepingu pakkumine Tüüpvormi lisades osundatud tingimustel, kuid neil juhtudel, kui ELTS-s ja selle alusel kehtestatud alamaktist tuleneb volitusnorm pooltevaheliseks teistsuguseks kokkuleppeks ja kui esineb erisus õigusaktis sätestatu ja Tüüpvormi lisades osundatud tingimuste vahel ning pooled ei jõua kokkuleppele, kehtib õigusaktis sätestatu.

Näiteks, Tüüpvormi lisa nr 3 (prognoositud eeldatava liitumistasu tasumise maksegraafik) kohaselt kuulub teine osamakse tasumisele arve saamisest 20 päeva jooksul. Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri (edaspidi EsT VE) § 21 lg 2 kohaselt on teise osamakse *arve saamisest alates 45 päeva jooksul, kui ei ole kokku lepitud teisiti*.

Ka Elering on oma 30.09.2024 seisukohas kinnitanud, et EsT VE § 21 lg 2 jätab võimaluse liitumistasu osamakse arvete tasumise tähtaegades leppida kokku teisiti, kui see on määruses sätestatud. Vältimaks turuosaliste erinevat kohtlemist liitumistasu osamakse arvete tasumisel, on Elering liitumislepingu tüüpvormi lisa nr 3 esitanud osamakse arve lühema tähtaja. Teise osamakse arve tasumise tähtaeg (20 päeva alates arve saamisest) on tingitud asjaolust, et hanke pakkumuse kehtivuse ebamõistlikult pikk tähtaeg (hetkel 120 päeva) vähendab pakkujate huvi hankel osalemiseks, mis omakorda tingib konkurentsi vähenemist ja esitatavate pakkumuste suuremat maksumust või pakkumuste mitte esitamist.

Seega on liitujal õigus nõuda ka nimetatud 45-päevast tähtaega, kuid sel juhul peab liituja arvestama pragmaatiliste asjaoludega, mis Eleringist ei sõltu – teise osamakse arve tasumise tähtaeg (20 päeva alates arve saamisest) on tingitud asjaolust, et hanke pakkumuse kehtivuse ebamõistlikult pikk tähtaeg (hetkel 120 päeva) vähendab pakkujate huvi hankel osalemiseks, mis omakorda tingib konkurentsi vähenemist ja esitatavate pakkumuste suuremat maksumust või pakkumuste mitte esitamist. Juhul, kui see on liituja teadlik soov teisiti mitte kokku leppida, tuleb Eleringil lähtuda õigusaktis sätestatust. Amet märgib, et juhul kui Konkurentsiamet on Tüüpvormi kooskõlastanud ja vahepeal muutub õigusnorm (ELTS ja selle alusel kehtestatud alamaktid), tuleb arvesse võtta õigusaktis sätestatut. Sama kehtib EsT VE § 21 lg-s 2 sätestatud tähtaja osas.

5. Kokkuvõte

Konkurentsiamet töötas läbi Eleringi poolt 20.06.2025 kooskõlastamiseks esitatud Tüüptingimuste ja Tüüpvormi muudatused ning on seisukohal, et nimetatud dokumendid arvestavad kehtivast seadusandlusest tulenevate alustega, sh ELTS-s ja EsT VE-s sätestatud nõuetega.

ELTS § 93 lg 6 p-i 6 kohaselt Konkurentsiamet väljastab ELTS-is sätestatud juhul kooskõlastamise otsuseid. Konkurentsiameti hinnangul ei ole Elering AS-i taotletud muudatused vastuolus heade kommetega ega riku lepingupoolte õiguste ja kohustuste tasakaalu ühe poole kahjuks ebamõistlikult. Konkurentsiamet leiab, et kooskõlastatavate muudatustega ei kalduta kõrvale õigusaktide olulisest põhimõttest ega muudeta lepingu eesmärgi saavutamist küsitavaks.

Eeltoodu alusel ning juhindudes ELTS § 73 lõigetest 1-2 ja § 93 lõige 6 punktist 6

otsustan:

kooskõlastada Elering AS-i poolt 20.06.2025 Konkurentsiametile esitatud Tüüptingimuste peatükkide 1-4 (va p 4.4.7.2.1), punktide 5.1, 6.1 ja lisa 2 kohase liitumislepingu (Tüüpvorm) muudatused, välja arvatud liitumislepingu lisade 1, 2, 3 ja 4 muudatused vastavalt käesoleva otsuse lisale 1 ja 2.

Käesoleva otsusega mittenõustumisel on õigus otsuse või selle osa tühistamiseks esitada 30 päeva jooksul alates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus Tallinna Halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor